

Mødet den 23. Marts 1905.

Fraværende var: Harald Jensen og Sabroe.

1. Der foretoges Paakendelse af Klager over **Rigsdagsvalglisterne**.

Formanden udtalte, at der, hvad angik Valglisterne for **Aarhus Amts 2. Valgkreds** (nordre), var indkommet ialt 37 Klager, af hvilke der dog intet Hensyn kunde tages til en, der var indkommet for sent. 10 af Klagerne fandtes allerede paa Valglisterne, idet der dog for nogles Vedkommende var mindre Rettelser at foretage. Af de øvrige Klagere foreslog Udvalget 20 optagne paa Listerne, medens 5 ikke kunde optages, fordi de havde modtaget urefunderet Fattighjælp, og 1 ikke, fordi det ikke havde været muligt at træffe ham.

Betræffende Valglisterne for **Aarhus Amts 3. Valgkreds** (søndre) var indkommet 20 Klager. 5 af Klagerne fandtes paa Valglisterne; af de øvrige foreslog Udvalget optaget 11, medens 4 ikke kunde optages, fordi de havde modtaget urefunderet Fattighjælp.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes, dog saaledes, at en af de Klagere, som Udvalget havde foreslaaet nægtet Optagelse paa Grund af modtagen Fattighjælp, men som under Mødet dokumenterede, at denne var tilbagebetalt, optoges paa Valglisten. I Overensstemmelse hermed blev der givet de Klagere, der var mødte efter Tilsigelse, Besked.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

2. (J. Nr. 22¹⁰—1904). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Samtykke til Afhændelse af et mindre Areal ved Dalgasavenuen til Enkefru Constance Hansen.
3. (J. Nr. 436—1902). Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet med Approbation paa Udlægning af et Areal paa c 31 Tdr. Land paa Marselisborg Mark til en ny **Kirkegaard**.
4. (J. Nr. 333—1904). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Approbation paa det ny **Sireneanlæg** paa søndre Mole.
5. (J. Nr. 19⁸—1904). Anvisning af Statskassens Resttilskud til Udgifterne til **Alderdømsunderstøttelse** i Regnskabsaaret fra 1. Januar 1903 — 31. Marts 1904.
6. (J. Nr. 292—1904). Skrivelse fra Skoledirektionen om, at Kirke- og Undervisningsministeriet samtykker i, at der kan meddeles **Haandgerningslærere** fast Ansættelse med Løn efter højeste Skala i Lov af 29. Marts 1904 § 20, men uden de Tillæg, der ved Lønvedtægten er normerede for det øvrige fast ansatte Lærerpersonele.
7. (J. Nr. 20⁸—1904). Skoleudvalgets Indstilling om Fordelingen af Renterne af **Chr. IX.s Jubilæumslegat** til fattige og flittige Børn i Byskolerne med:

55	Kr.	69	Øre	til	Nordre	Byskole,
55	»	31	»	-	Søndre	Byskole,
55	»	12	»	-	Søndre	Pigeskole,
82	»	98	»	-	Nørrebro	Byskole og
90	»	93	»	-	Frederiksberg	Byskole

tiltraadtes.
8. (J. Nr. 358—1904). Fra Sundhedskommissionen forelaa følgende Indstilling om en Tilføjelse til **Sundhedsvedtægten** § 57 om Mærkning af Pølser og lignende Fødemidler:

»I Sundhedsvedtægtens § 58 er det bestemt, at Pølser o. l., der indføres her i Byen udefra, skulle være mærkede saaledes, at Tilvirkningsstedet let kan ses. Da en tilsvarende Bestemmelse ikke findes med Hensyn til de her i Byen tilvirkede Pølser og lignende, umuliggøres eller vanskeliggøres Kontrollen med Efterlevelsen af § 58 for de indførte Kødvarer i høj Grad.

Kommissionen foreslaar derfor, at Vedtægtens § 57 gives følgende Tilføjelse:

»De paagældende Fødemidler — derunder ogsaa røgede eller saltede Svinefileer og lignende — skulle, naar Sundhedskommissionen forlanger det, være mærkede paa den af Kommissionen nærmere bestemte Maade, saaledes at det let kan ses, hvor og af hvem den paagældende Vare er tilvirket«.«

Indstillingen tiltraadtes.

9. (J. Nr. 360—1904). Fra Overlærerne ved Kommunens Skoler forelaa Andragende om, at der i **Politivedtægten** maa optages Forbud mod, at Børn under 14 Aar ryge Tobak paa Gader og offentlige Pladser.

F o r m a n d e n skulde erindre om, at man tidligere havde søgt Forbud mod Børns Tobaksrygning paa Gaden optaget i Politivedtægten, uden at man dog dengang kunde faa Justitsministeriets Approbation paa en saadan Bestemmelse. Det var jo muligt, at en fornyet Henvendelse kunde føre til et bedre Resultat, men skulde der foretages Forandringer i Politivedtægten paa dette Omraade, var der andre Forhold, man burde søge ordnet ved samme Lejlighed. Taleren tænkte her nærmest paa Bestemmelser som de nu i København vedtagne angaaende Forbud mod, at Børn under 14 Aar trække tunge Vogne paa Gaderne

og lignende. Han skulde foreslaa, at man, hvis man i det hele taget ønskede den foreliggende Sag optaget paany, nedsatte et Udvalg til at overveje de berørte Forhold.

Lottrup glædede sig ved at se, at det ommeldte Spørgsmaal var kommet frem igen. Da man for 8 Aar siden foretog Forandring af Politivedtægten, blev der efter Politimesterens Ønske foreslaaet optaget en Bestemmelse indeholdende Forbud mod Børns Tobaksrygning paa Gaderne, men — som omtalt — havde Ministeriet ikke villet sanktionere denne. Harald Jensen udtalte den Gang, at han haabede, at det ikke var Meningen med en saadan Bestemmelse at mulktare Forældrene for Børnenes Skyld; dette var der sikkert ingen, der ønskede; man vilde blot af al Magt bekæmpe den Skade, som Brugen af Tobak gjorde paa Børnenes Helbred. Han skulde anbefale, at der som foreslaaet af Formanden blev nedsat et Udvalg til at tage de af denne nævnte Spørgsmaal under Overvejelse.

Laursen skulde gøre opmærksom paa, at Overlærerne, der var fremkomne med Andragendet, meget vel vidste, at Ministeriet tidligere havde nægtet at sanktionere en Bestemmelse i Politivedtægten om Forbud mod Børns Tobaksrygning paa Gaden, men de nærede den Anskuelse, at der var Anledning til igen at søge Forbud herimod optaget i Vedtægten, da Tobaksrygningen blandt Skolebørnene var steget i en betænkelig Grad. I Frederiksbjerg Byskole havde man saaledes set det Tilfælde, at et Barn havde lidt af Nikotinforgiftning i ret stærk Grad, ligesom det ved anstillede Undersøgelser havde vist sig, at Tobaksrygningen skadede Børnenes Evner. Forholdet var endelig dette, at man vist rundt omkring i Landet led under den samme Ulempe, og der var saavidt ham

bekendt ved at rejse sig en Landsbevægelse mod Børns Brug af Tobak. En Skolebestyrer i Køge havde saaledes ogsaa slaaet til Lyd for Sagen og rettet Opfordring til sine Kolleger Landet over om at interessere sig for den. Det var derfor aldeles ikke udelukket, at man nu kunde sætte igennem, hvad der ikke tidligere kunde lykkes, naar Regeringen fik Øje for, at det var et Spørgsmaal, der interesserede hele Landet. Taleren skulde under Hensyn til det anførte anbefale at tage Sagen op igen og søge Forbud mod Børns Tobaksrygning optaget i Politivedtægten.

Samuel sen vilde ligeledes anbefale, at man søgte det ommeldte Forbud optaget i Vedtægten. Han ansaa det for særdeles ønskeligt, om Lærerne under Udøvelsen af deres Virksomhed vilde benytte Lejligheden til at advare Børnene mod Nydelse af Alkohol og Tobak og belære dem om den skadelige Indvirkning, Nydelsen heraf havde paa deres Sundhed. Idet han ganske kunde slutte sig til det udtalte angaaende det heldige i ogsaa samtidig at faa optaget Bestemmelser om Børns Arbejde i det hele, vilde han støtte Forslaget om Nedsættelse af et Udvalg.

Mikael Johansen skulde særlig lægge et godt Ord ind for, at man i Vedtægten fik optaget Bestemmelser, der forbød, at Børn kørte tunge Trækvogne eller bar svære Byrder paa Gaden. Det var nu ikke sjældent, at man saa ganske smaa Dreng, der var nær ved at slide sig fordærvet under deres Anstrængelser for at trække en Vogn eller slæbe en stor Kurv eller lignende.

Der nedsattes et Udvalg bestaaende af Formanden, Laursen og Samuel sen til at overveje Sagen og fremkomme med en Indstilling.

omfattede Trikinundersøgelser, vilde det omtalte Forslag, hvis det gennemførtes, ogsaa i saa Henseende betegne et Tilbageskridt i sanitær Henseende, ligesom det vilde bevirke en følelig Nedgang i Indtægterne for Kommunens Slagtehus. Gennem Slagteafgifter og Kødkontrol havde Slagtehuset for Tiden en aarlig Indtægt af ca. 18000 Kr., men dette Beløb vilde selvfølgelig blive stærkt reduceret, og den store Kapital, som Kommunen havde staaende i Slagtehuset, vilde herefter kun være lidt værd. Ligesom der saaledes formentlig var god Grund til af al Magt at forsøge at hindre Gennemførelsen af det fremsatte Lovforslag, saaledes burde man i hvert Tilfælde i Tide, forsaavidt Forslaget dog skulde blive gennemført, fremsætte Krav om Erstatning for det Indtægtstab, der ved dette paaførtes Kommunen.

Løvrigt maatte Lovforslaget ogsaa siges at indeholde en Uretfærdighed overfor By- og Landslagterne, der skulde betale Slagteafgift for deres Kreaturer, medens de store Exportslagterier blev fritagne herfor. Det, Udvalget nu ønskede, var at faa Bemyndigelse til at sammenkalde et Møde af Delegerede fra de forskellige Byraad og da særlig fra de Byer, der havde offentligt Slagtehus, for at man i Fællesskab kunde drøfte den foreliggende Sag og se at blive enige om, hvorledes man bedst skulde forsøge at hindre Forslagets Gennemførelse.

Formanden var i og for sig stemt for at støtte Udvalgets Indstilling, men han maatte dog anse det for rettest, at man, forinden man indkaldte til et Møde som det ommeldte, søgte Oplysning om det omhandlede Lovforslags nøjagtige Ordlyd og ikke nøjedes med den fra et hverværende Dagblad tagne Gengivelse af dette, der var medfulgt Udvalgets Indstilling.

Laursen ansaa det heller ikke for rigtigt at tage nogen Beslutning i Sagen paa Grundlag af et Referat i en Avis, selv om det syntes at være saa nøgternt som det foreliggende. Forsaavidt dette var korrekt, var der formentlig god Grund til at gøre Lovgivningsmagten opmærksom paa, hvilke Følger det oftnævnte Forslag vilde faa for de kommunale Slagtehuse, og eventuelt forsøge at faa nogen Erstatning for det Tab, der vilde paaføres Kommunen. Han skulde imidlertid henstille til Udvalgets Overvejelse, om der i Virkeligheden var Tid til at sammenkalde det ønskede Møde. Naar man var bleven saa forskrækket ved det fremsatte Forslag, var en af Grundene hertil vel ogsaa den, at man befrygtede, at det skulde gennemføres inden den nuværende Rigsdagsamlings Slutning. Hvis det var Meningen, saa Taleren ikke rettere, end at der ingen Tid var at spille; man maatte handle hurtigst muligt.

Nørgaard kunde slutte sig til Udvalgets Indstilling, idet han dog skulde støtte Formandens Henstilling om, at Udvalget sørgede for at skaffe sig Kundskab om Forslagets Ordlyd, inden det foretog sig noget i Sagen. Den foregaaende Taler havde sikkert Ret i, at man, saafremt man ønskede at gøre noget for om muligt at forhindre Gennemførelsen af den omtalte uheldige Foranstaltning, ikke burde tøve med at skride til Handling, og det rigtigste vilde maaske være, at man straks overfor Lovgivningsmagten nedlagde en bestemt Protest mod Forslaget for sit eget Vedkommende og derefter satte sig i Forbindelse med de øvrige Byraad.

Formanden oplyste, at han nu var kommen i Besiddelse af det ommeldte Lovforslag, der var overensstemmende med den foreliggende Gen-

givelse af samme med Undtagelse af, at der efter Ordene, »naar Varen er undersøgt af den for Slagteriet anordnede Kontrol«, skulde tilføjes »og funden tjenlig til Udførsel«.

J o h a n P e d e r s e n skulde paapege, at det altsaa kun var det Kød, der ved den foretagne Undersøgelse af Kontrollen var anset for tjenligt til Export, der uden ny Undersøgelse eller Afgift kunde forhandles indenfor en Mils Afstand fra Slagtstedet, saaledes at Lovforslaget herefter ikke i sanitær Henseende rummede den Fare for Kommunen, som man skulde have været tilbøjelig til at tro efter den med Udvalgets Indstilling fulgte Gengivelse af dette. Foruden den rent økonomiske Side af Sagen var saa kun tilbage Spørgsmaalet om Trikinundersøgelse.

F i l t e n b o r g maatte fastholde, at selv om der i Lovforslaget indeholdtes den indskrænkende Bestemmelse, at det ommeldte Kød skulde være tjenligt til Export, var der god Anledning for de Kommuner, der havde offentlige Slagtehus, til at protestere mod Forslaget. Efter dette kunde altsaa ca. 90 pCt. af de slagtede Svin indføres og forhandles uden Afgift til vedkommende kommunale Slagtehus, hvilket vilde paaføre Kommunen et Tab, for hvilket der burde ydes det en passende Erstatning.

L a u r s e n var tilbøjelig til at mene, at den omhandlede Sag efter det nu oplyste angaaende det fremdragne Lovforslags Ordlyd nærmest var af økonomisk Interesse for Kommunen. Det var kun rimeligt, at man forsøgte at forhindre, at der paaførtes Kommunen noget Tab ved Forslaget. Naar imidlertid et herværende Dagblad til sin iøvrigt urigtige Gengivelse af Lovforslaget havde knyttet en Bemærkning om, at dette tilsigtede at

»gøre de danske Købstæder til Losseplads for de tuberkuløse Svin«, skulde han ikke undlade at gøre opmærksom paa, at saadanne Udtalelser saa langt fra at gavne Købstæderne og deres Ønsker denne Sag vedrørende kun skadede dem og vakte Uvillie mod dem i Rigsdagen. Han havde fremdraget det berørte Blads uheldige Artikel, fordi han ansaa det for at have Betydning at pointere, at Byraadet havde Øje for det uheldige i en saadan Behandling af Sagen.

Marthin Hansen skulde fremhæve, at det ganske vist i Lovforslaget hed, at Varen skulde være funden tjenlig til Udførsel, men der stod ikke til hvilket Land, det skulde være tjenligt til at udføres, og navnlig var ikke nævnt England, til hvilket Land kun absolut tuberkelfrit Flæsk maatte udføres.

Johan Pedersen troede ikke, at Filtenborgs Beregning med Hensyn til Indførslen af Svin til Kommunen fra Eksportslagterierne vilde holde Stik. Slagterne i Byen vilde formentlig selv opkøbe deres Svin og slagte dem paa Slagtehuset. I sanitær Henseende betød Forslaget intet andet, end at det Kød, der kunde udføres til England f. Eks. ogsaa kunde indføres og forhandles overalt indenfor i Mils Afstand fra Slagtestedet. At Kontrollen skulde være anderledes med Hensyn til Dyr, der skulde udføres til England, end med Hensyn til Dyr bestemt til Udførelse til andre Lande, havde man sikkert ingen Berettigelse til at antage. Udvalget burde ogsaa efter hans Mening yaretagø Kommunens økonomiske Interesse i det omhandlede Forslag, og forsaavidt kunde han ogsaa støtte Udvalgets Indstilling.

Filtenborg var enig med den foregaaende Taler, forsaavidt angik dennes Bemærkning an-

gaaende Eksport-Kontrollens Ensartethed. Staten krævede dog ikke Trikinundersøgelse, og der var ingen Grund til at stille Eksportslagterierne gunstigere end alle andre ved at fritage dem for Afgift af de til vedkommende Kommune indførte Dyr. Af disse Grunde burde man forsøge en Henvendelse til Rigsdagen.

Nørgaard vilde for sit Vedkommende ogsaa gerne slaa fast, at man utvivlsomt ikke var berettiget til at forudsætte, at Statens Kontrol ikke skulde være lige og fuldt ud betryggende, hvad enten det gjaldt Eksport til det ene eller andet Land. Man kunde sikkert ikke være tjent med, at der i Udlandet opstod den Opfattelse, at Kontrollen ikke var ensartet. Uagtet han maatte erkende, at der var en væsentlig Uoverensstemmelse mellem Forslagets Ordlyd og den Udvalgets Indstilling medfulgte Gengivelse heraf, kunde han dog stadig støtte Udvalgets Indstilling om, at man foretog sig de af dette foreslaaede Skridt i Sagen.

Laursen skulde, selv om alle var enige om den økonomiske Interesse, Sagen havde for Kommunen, og det ønskelige i at bibeholde Trikinundersøgelse for de hertil indførte Svin, opfordre til at gaa frem med lidt Varsomhed. Han tvivlede ikke om, at der laa en fornuftig Tanke til Grund for det fremkomne Lovforslag.

Jacob Jensen nærede ingen Frygt for, at Eksportkontrollen ikke skulde være ganske ensartet for Udførslen til de forskellige Lande. Derimod var Spørgsmaalet om Trikinundersøgelse og den økonomiske Side ved Sagen af betydelig Interesse. Naar de administrative Myndigheder havde sanktioneret Indførelsen af en kommunal Kødkontrol, der var etableret med store Ofre fra Kommunens Side, og Lovgivningsmagten derefter

greb ind og berøvede Kommunen en væsentlig Indtægt heraf, maatte man have Erstatning herfor. At Forslaget vilde paaføre Kommunen Tab, var givet, saa vist som flere og flere Svin vilde blive bragt til Andelsslagterierne, saaledes at der intet Marked blev for Slagterne til deres Forsyning. Taleren vilde støtte Udvalgets Indstilling.

Udenfor Dagsordenen meddelte

11. Formanden, at det var det sidste Møde, han ledede, inden han den 1. April d. A. fratraadte sit Embede, idet han næste Mødedag var bortrejst, hvorfor han ønskede at benytte Lejligheden til at tage Afsked med Byraadet. Talerens Embede havde jo omfattet Virksomhed af forskellig Art, men de kommunale Forretninger var i Tidens Løb vokset ganske overordentligt, ligesom de i størst Grad havde stillet Krav til hans personlige Virksomhed. Han havde dog funden betydelig Lettelse i sit Arbejde ved det gode Samarbejde med Raadets Medlemmer og ved deres Dygtighed i Deltagelsen i de kommunale Forretninger ligesom ved den Støtte, der var ydet ham af Kommunens Embedsmænd. At Taleren i en Embedsvirksomhed gennem 19 Aar skulde have undgaaet at gøre sig skyldig i nogen Fejl, kunde næppe tænkes, men han havde altid efter bedste Evne søgt at gøre, hvad Ret var, og han var taknemlig over, at Raadets Medlemmer havde vist ham den Velvillie at se paa den gode Hensigt og altid var kommet ham i Møde med Tillid. Herfor takkede han saavel de Medlemmer, som han i de sidste Aar havde arbejdet sammen med, som de tidligere Medlemmer af Raadet. Det var med vemodige Følelser, at han nu fratraadte sit Embede, men en Trøst og Glæde var det ham at mindes det venskabelige Samarbejde med Byraadet i Tidens

Løb. Til sidst vilde Taleren bringe Raadet en Tak, fordi man havde vist ham den Ære at ville lade hans Portræt ophænge i Byraadssalen.

Schourup vilde som det ældste Medlem af Raadet paa dettes Vegne takke Borgmesteren for den udmærkede Maade, paa hvilken han stedse havde ledet dets Forhandlinger. Naar Byraadet, uagtet det var sammensat af saa uensartede Elementer, havde været forskaanet for de stærke Brydninger, der havde fundet Sted rundt omkring, var det vel nok et Bevis paa en vis Fordragelighed blandt Medlemmerne, men i den væsentligste Grad maatte man tilskrive Borgmesterens dygtige og taktfulde Ledelse Æren herfor.

Taleren vilde yderligere for sit personlige Vedkommende for den Tid, han havde siddet i Raadet, bringe Borgmesteren en Tak for den Venlighed, hvormed denne bestandig var kommen ham i Møde under deres Samarbejde.

Medlemmerne sluttede sig til denne Udtalelse ved at rejse sig.

